

Kynfræðsla en ekki kynhræðsla

Þekkingarsetur hjá Styrktarfélagi vangefinna

María Jónsdóttir

félagsráðgjafi - sviðstjóri þjónustusviðs hjá SV

30. mars 2007

Goðsagnir

- Eru hömlulaus og sýna óæskilega kynhegðun:
 - Sjálfsfróun á almenningssvæði
 - Klæða sig ekki í samræmi við aðstæður
 - Hafa ekki skilning á normum hvað er viðeigandi hegðun og hvað ekki
- Eru eilíf börn
- Eru kynlaus

Kynhræðsla

- Goðsögn: Kynhegðun einstaklinga með þroskahömlun er vandamál fremur en eðlileg mannleg hegðun
- Kynfræðsla vegna misnotkunar (Sobsey o.fl. 1984)
- Kynfræðsla vegna hræðslu við alnæmi
- Réttindabarátta fatlaðra:
 - Margt hefur áunnist
 - Margt hefur farið forgörðum

Sókrates – verkefni 2003-2005

- **Ég er til þess vegna elska ég**
 - 15 staðlaðir spurningalistar lagðir fyrir stofnanir og félagasamtök á landsvísu
 - 30 viðtöl við þroskahamlaða einstaklinga á aldrinum 19-49 ára

Staðreyndir

- Skortur á samfeldri og endurtekinni fræðslu
 - Sjálfstyrking, lífsleikni og kynfræðsla
- Skortur á ráðgjöf og fræðslu fyrir:
 - foreldra
 - starfsfólk
 - einstaklinga með þroskahömlun
- Skortur á upplýsingaflæði og samvinnu
- Óskir fólks ekki virtar
- Ónóg tækifæri

Kynfræðsla

- Ábyrgð
- Réttindi
- Áhættu
- Þekking til að velja og hafna
- Tækifæri
- Ásættanleg heðgun

Staðan á Íslandi 2007

- Skortur á samhæfingu og samræmingu:
 - Hvað á að kenna og hvenær
 - Hvernig á námsefnið að vera
 - Upprifjun- og endurtekningarferli
- Skortur á samræmdum vinnureglum fyrir starfsfólk
 - Hvað má og hvað má ekki aðstoða fólk með
- Hvernig á að meðhöndla refsiverð atferli
- Skortur á meðferðarleiðum og úrræðum
- Viðurkenning og virðing á kynhneigð og kynþörfum fólks með þroskahömlun
- Skortur á aðgengilegu námsefni (auðlesið og myndrænt)

Þekkingarsetur innan SV um kynfræðslu og sjálfseflingu sept. 2007

- **Af hverju innan SV?**
- Félagið er brautryðjandi og vill mæta þörfum og þróa nýjungar
- Þekking fyrir hendi innan SV vegna:
 - Þátttaka félagsins í Sókrates-verkefninu 2003-2005
 - Námsleyfi starfsmanns til að kynna sér viðfangsefnið
 - Tenging og samstarfsgrundvöllur við innlenda og erlenda fag-og fræðimenn
- Sjálfseignarstofnun kostur á styrkmöguleikum

Þekkingarsetur unnin í samræmi við stefnumótun Félagsmálaráðuneytis

- Forvarnir
 - Félagslegar forvarnir
 - Viðhorfsbreyting
 - Viðurkenning og réttindi
 - Ráðgjöf, meðferð og upplýsingar
 - Aðgengi fyrir alla (grunnreglur Sameinuðu þjóðanna)
 - Upplýsingamiðstöð fyrir foreldra og starfsfólk
 - Upplýsingavefur fyrir þroskahamlaða um kynfræðslu, samskipti og sambönd

Frh. Þekkingarsetur unnin í samræmi við stefnumótun Fél.

- Valdefling (empowerment)
 - Eigin talsmenn (self advocacy)
 - Að skerðing verði ekki að félagslegum vanda
 - Fræðsla og þjálfun gerir fólk hæfara til að velja, hafna, taka ábyrgð og tala máli sínu sjálft

Tilgangur þekkingarseturs

- Bæta úr brýnni þörf
- Skapa aðgengilegan upplýsingabrunn fyrir einstaklinga, foreldra og starfsfólk
- Samræma og samhæfa fræðslu og vinnubrögð
- Vinna með viðhorf og viðurkenningu
- Leita lausna og leiða
 - hvernig bregðast á við refsiverðum athæfum
 - við ráðgjöf og meðferð í sértækum tilfellum

Verkefni setursins 2007-2008

- Skipa vinnuhóp sem starfar á landsvísu
 - Helstu verkefni:
 - Móta samhæfðar starfs- og siðareglur
 - Gera drög og tillögur að fræðslutilboðum
 - Gera tillögur að breytingum á lífsleiknikennslu á grunn- og framhaldsskólastiginu fyrir fólk með sérþarfir
- Útgáfa á fræðsluefni
- Ráðgjöf við einstaklinga, aðstandendur og starfsfólk
- Meðferðarvinna (í samstarfi við breskt rannsóknarteymi SOTSEC-ID)

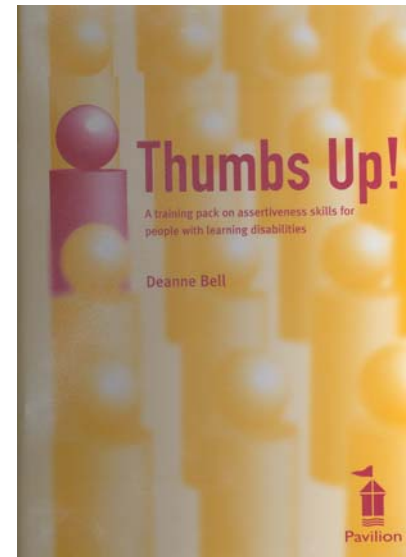
Önnur verkefni

- Stuðla að gerð upplýsingavefs fyrir fólk með þroskahömlun sem tengist:
 - kynfræðslu
 - samskiptum og samböndum
- Fylgjast með og taka þátt í rannsóknum á innlendum og erlendum vettvangi

Á döfinni

- Að verða fullorðinn –
kennsluefni
– Kom út jan 2007
- Húrra fyrir þér!
(Thumps up)
sjálfstyrkingar-
efni
- Kemur út 1. júní 2007

Á döfinni

- Að verða kona
 - Kemur út ágúst 2007
- Sjálfstyrking fyrir börn
 - Kemur út nóvember 2007
- Geisladiskur- (m/ talgervli)
- Orðabók með félagshæfni- sögum og myndum
 - Kemur út í maí 2008

Fjármögnun

- Styrkt með sjálfsaflafé SV
- Leitað verður eftir samstarfi og styrk til Félagsmálaráðuneytisins
- Leitað til fyrirtækja
- Ágóði af:
 - Útgáfu
 - Göngudeildargjaldi